

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre 8 korona.
 Félévre 4 korona.
 Negyedévre 2 korona.
 Egyes szám ára 16 fillér.
 Megjelenik minden vasárnap.

☺ FŐSZERKESZTŐ ☺
 Dr. GAAL ENDRE.
 SZERKESZTŐ
 JÓZSA GÉZA.

SZERKESZTŐSÉG:
 Dr. Gaal Endre lakása, Csíkszereda (Mikó-utca)
 KIADÓHIVATAL:
 APAFFI MIHÁLY-UTCA 13. SZ. (Győns Gyula).
 Hirdetési díjak előre fizetendők.
 Kéziratok nem adtnak vissza.

Ma és holnap.

Irtta: Kémenes Antal.

Nagy Péter hírhedt végrendeletében Nyugat korhadásával, összeomlásával fanatizálta az orosz szlávsgót, mivel beigazolta, „hogy a holtak inkább kormányoznak mint az élők”.

Európa egyensúlyt veszített politikai élete azt látszik bizonyítani, hogy az orosz népbe első nagy cárijának lelke szállt bele.

S mozgásba hozta a nagy szláv tenger duzzadó öserejét, mely a földrajzi lag szétszórt szlávsgót a pánszlávizmus gondolatában egyesítette.

A pánszlávizmus megmozdult s leöntött régi válaszfalát Törökországot, s ezzel a balkáni szlávsgónak földrajzi összefüggését az országgal csaknem közvetlenné tette.

Az északi és déli szlávsgó elválasztó gyűrűjén, az oszmán birodalmon még a 70-es évek végén próbált átgázolni a szláv expanzió; az akkori egészséges diplomácia azonban gátat vetett a pánszlávizmus veszedelmes felülkerekedésének.

A mult diplomáciai óvatosságának megismétlése Törökország megmentésére most is átvéselt volna, mert Törökország mint elválasztó gyűrűnek elkorhadása, aligha meg nem bontja Európa bekegyét. Ha most nem később.

A mostani balkáni politika sorsfordulatában nemcsak Európa, hanem Ausztria-Magyarország diplomáciája is erős kritikának lehet tárgya. Monarchiánk földrajzi helyzeténél fogva u. i. akkor emelkedhetett volna európai történelmi hitetésének magaslátára, ha a Duna völgye mentén elsórt szlávsgónak a nagy szláv tengerbe való beleolvadását megakadályozza s ezzel elhárítja a germán imperiálistusnak a slávval való összeütközését ami könnyen veszélyeztethetné az európai civilizáció békés továbbfejlődését.

A monarchiának, kiválóan pedig hazánknak létérdeke lett volna a balkáni szláv államokkal való békés együttműködés. Hibás közgazdasági politikánk (vámháború stb.) azonban ezt megelcsúsította.

Balkán szláv államai s monarchiánknak között beállott gazdasági antagonizmus politikai színezetet is öltött egyuttal. S így gazdasági téren a délszláv államokban előnyös gazdasági konjunkturáinkat, vonatkozásainkat veszítettük el.

Az orosz befolyás veszedelmes arányokat ölthet tehát monarchiánk gazdasági életére nézve.

A pánszlávizmus Nyugat s monarchiánk rovására történő megizmosodásának Románia vehetne még gátat, minthogy földrajzi helyzeténél fogva az orosz és déli szlávsgónak természetes elválasztója. — Ezt azonban nem engedi az oláhság hagyományos politikai aspirációja, Dakórománia utópiája, miért képes feláldozni az oroszsgónak nemzeti függetlenségét is.

Ha veitnk tesiveriesülmi tudna Románia, egyesült erővel talán még megakadályozhatnák a hatalmas slávgyűrt földrajzi teljes összefüggését s ezuton Románia függetlenségét; számunkra pedig a jövőre nézve kedvezőbb közgazdasági helyzetet.

Hogy mit jelent hazánkra nézve Európa politikai színterének újabb kedvezőten változása: hazánk középeurópai földrajzi helyzete magyarázza meg.

Itt ásom a kérdést kissé mélyebbre. Magyarország kiváló, földrajzi tekvése a török-német világ előtt emelkedett érvényre; mikor az Ázsiába vezető tengeri ut ismerethiánya miatt a kereskedelmi élet lebonyolításában hazánk Kelet és Nyugat összekötő hidjaként szerepelt. Akkor a Dunavölgye nagyforgalmú ország volt, amelyen a keleti, indiai árucikkek vándoroltak nyugatnak. Azóta minden megváltozott Amerika felfedezésével az indiai kereskedés az Atlanti-óceánon halad, minket pedig elkerül. Most amidőn hazánk a történelmi fejlődés utjain egy újabb kulturálomáshoz sietett, amikor már-már vártuk-hogy kiváló földrajzi helyzete visszahozza egykori boldogabb korszakát, fáj, dalommal látjuk reményeink szétfoszását Európa egész szemhatárán lábrakapott politikai vizsály miatt. A kétség fejlődéssel egy jobb kor virradhatott volna hazánkra, egyfelől mert elkészült a Suez csatorna, másfelől mert az egész Balkánon át kiépültek a vasutak a Duna völgyétől Szalonikiig. A Suez csatorna és vasutak ma-holnap oly jelentőssé tehetnék volna a Duna völgyét mint a török világ előtt. — Nemcsak maga a Duna, hanem mellékfolyói is, a Balkán félsziget minden részébe közvetítő utak gyanánt kínálkoznak.

Ha Magyarország azzá lehetne amivé földrajzi helyzete kijelölte — a forgalom közvetítője észak és dél, kelet és nyugat között, — ezt valójában a Dunájának köszönhetné.

Ellentétek, melyek nincsenek.

Az ellenzék mostanság úgy próbál lelket önteni a csüggedt táborába, hogy a nemzeti munkapárt belső egységének megrendülésétől terjeszt álhíreket. El akarja hitetni a közvéleménnyel, hogy a parlamenti többségben nagy az elégedetlenség és hogy ott hamarosan szakadásnak kell beállnia.

Megállapítjuk, hogy ebből egy szó sem igaz.

A nemzeti munkapárt kezdettől fogva tömören egységes volt és az ellenzék támadásai csak arra voltak jók, hogy a pártot még jobban összeforasszák és hogy tagjaiban az összetartozásnak és a szolidaritásnak érzését fokozzák. Ebbe a kompakt és erőteljesen céltudatos pártba az ellenzék éket verni sikertelenül törekszik. Nem sikerült ez a multban, nem fog sikerülni a jövőben sem. Már csak azért sem, mert a nemzeti munkapártban mindenkinek az a meggyőződése, hogy az irány, melyet követnek és a munka, melyet végeznek az ország javát szolgálja.

Hogy ennek a pártnak a belső békéjét és az összetartását az ellenzék nagyon szeretné megzavarni, azt látjuk. A kisebbség semmiféle trükkötől se riad vissza, hogy ezen a ponton célt érjen. Előbb azt híresztelte, hogy Lukács László és gróf Tisza István között merült fel ellenét. Hamarosan kiderült, hogy a két államférfiu között teljes a harmonia. Akkor azután előállottak a Désy féle alaptalan vádakkal és abban bizakodtak, hogy azokkal szét tudják majd robbantani a munkapártot. Újabb kudarc érte őket, mert a munkapárt annak a hajszáknak láttára, mely a miniszterelnök személye ellen indult meg, még határozotabban állott vezére melé. Tette ezt annál lelkesebben, mert még van arról győződve, hogy az újabb tárgyaláson, melyen a tábla határozata értelmében a bizonyítást megfogják engedni, Désy Zoltán csunyan alul fog maradni és az ország előtt a legszámalmasabb szinben kell majd állania az egész ellenzéknek, mely a legnemtelenebb fegyverektől sem riad vissza és megengedhetének tartja, hogy hatalmi érdekekből támadjon egyéni integritásában olyan férfit, aki képességeinél, alkotásainál és jelleménél fogva évtizedek óta az egész közvélemény tiszteltét élvez.

Láttára annak, hogy a Désy vádjai

sem idéznek elő szakadást, a miniszterelnököt és Héderváry grófort a munkapárt elnököket igyekezett az ellenzéki családfutaság egymással szembeállítani. Ez az erőlködés már szinte a nevelésbe fullad bele, mert mihamar ki kellett derülni, hogy ezek a hírszerelések éppolyan hazugok, mint ahogy valójában volt a többi pletyka is, melyet az ellenzék a békebotlás célzatából írárdhatatlannal terjeszt.

Nem, ez a jobb ügyhöz méltó igyekezett teljesen hiábavájt. Akarmiféle trükkökkel hozakodik is elő a kümbő, s a munkapárt rendületlen szilárd-sággal tart ki. Teljes az őszhag a vezérek, a kabinet tagjai és a part tagjai között. És valahány ember, az mind csak attól az óhajától van áthatva, hogy a parlament produktív munkát végezhesse, hogy előre vigye az országot a haladás útján és hogy pótolhassa Magyarország mindazt, amit a múltban az ellenzék kerekkedése és botrányhajhaszasa miatt elmulasztott.

Ebben az igyekezetében a nemzeti munkapárt ott látja taberában az ország egész értelmiségét — valóban csak az ellenzék rövid látasa nem veszi észre, hogy a józan közvélemény nem mellette van, hanem azoknak az oldalán, akik Magyarország gazdasági és politikai erősödéseért és fejlődéséért dolgoznak.

Bomladozó erkölcsök.

A látszólagos jólét, műveltség, vagyonsodás közepette a gondolkodó elmét és elfoglaltanul itélők egy hajdan nagyratörő társadalom szomoró alánnyátalását veszi észre. A férfias jellem és vasakarat a mult emlékeiben él csupán. A mozgató erő ma a pénz és elvezettség, míg a közöny a közügyek iránt általános jelenség. A büneskek száma rohamosan nő, a fiatalokra esvén a bönözők nagy része. Terjed az iszákosság, Szinház és irodalom szent tüzély helyett metelyterjesztő mocsárra válik igen sok elémében. A gyermektelenség tovább harapozik, a materialista tanokat szabadosan hirdetik, a mindent tagadó kételey és pessimista világnézet emberrozsokot nevel.

Válóságos atökként súlyosodik reánk a társadalmi betegségek sokasága, az iszákosság,

eből kifolyólag az öröklődő elméj, tüdővész és görvelőkör. A fiatal nemzedéket megrontá a ponográfia, a mely alatomosan átéli házuk küszöbét és letelepszik tűzhelyeink melé. Vagy nem átok-e az egygyermekrendszer, a materialista felfogás, mely mindennek a forrását az anyagban keresi, csupán érzéseinek él, kinevetve az áldozatkészéget, a hazafiságot, tagadja az erélyt és magát az Istent is.

Bizonyára nem alaplan az aggodalom, mely ezek látára a jobb lelkekben él s a csüggedés közepette csak az ad erőt ha vissza-képzünk n e m z e t i ü n történelmi múltjára. Mennyi erőnek, mennyi ruanyosságának kell lenni a magyarban, hogy ennyi merhetlen csapással dacolva, leveretve, megalmazva újra és újra talpra tudott állani, küzdve edződött, ha büneseiben is, de izmosodott, a földet turva is művelődött s diadalmasoknál tudott arnyagos, erős elleneséi. Nem lehet, hogy végleg kiapadt volna a forrása anyai anyenek. Nem lehet, hogy az idegenbő ideáplántait megeregek megdödjünk. Nem lehet, hogy erőnk összeszedve vissza ne tudjuk verni azt a támadást, a melyet egy idegen, a magyar természettel merőben ellentétes szellem intéz ellenünk. De elbizakodnunk nem szabad, látva a karos irányzat terjedését, fogjunk fegyvert míg nem késő. Nezdünk szembe a támadó elleneséggel, vizsgáljuk meg a bajt, melyet elküzdőnk kell. Legyőzőtt csak az, aki elhagyja a csatatert és gyáván, meglunnyászkodva leteszi a fegyvert.

Az utolsó ötven esztendő alatt nemzet legt nem az olyan rohamos átalakulásban, mint a magyar. A beözölő nyugati műveltséggel együtt azonban egy idegen szellem is beférkőzött. Külakult egy osztály, melyet nem hevitenek a régi elvek és a mely új életfelfogást, új szokásokat emelt aulomra. Lazas túlekedés és a földi javakért lelkisnylése minden tekintélynek, ez lett a gyakorlat. A rendőri statisztika jészti módou mutatja be a degenerált, erkölcsileg gyenge, ifju nemzedék korai elzülésének emelkedő számát.

A hivalkodó fényűzés irigységet kelt. Az igény fokozódása és a munkabérek emelkedése nem szűtette meg a munkás elégtelenségét. A szocialista sajtó terjeszt és ébren tartja a hitet, hogy nincs igazság, az erkölcs csak meste, a becsület csak előélet. Hajdan a vallás tanítása s a hit megnyugtatta a felzaklatott kedélyt és megacélozta az akaratot. Ma kocára van téva mindez, mert hit nélkül olyan az ember, mint szomorúfű viharverte ága.

Nap-nap után találkozunk földhöz ragadt lelkekkel, a kiknek egész gondolatvilága az élvezetszomj pillanatnyi csilapítására irányul. A csillagfény elhomályosul a tömegek lelkében.

Nem egy eset, de az ország legfontosabb érdeke követeli, hogy megtanítsuk ezeket a tévelygöket a sötétségből feltekinteni az égbe, ahonnan évezredek óta jött a vigasztalás.

A hitélet fejlesztésére, az erkölcsi érzés megerősítésére — mondja Lavalle — az egyedül mód a lelkek békessé változtatására. Ez a francia író a modern társadalmi bajokért a demokráciát okolja, mely korlátolt emlékekkel, azok durva kifejezéseiivel, brutális modoztalai, vái átáikítja a finomabb társadalmat. Vagy a részegesnek egy neme ez, a melyt a testben is akohol, a lelekben a ponográfia teremt meg? Franciaország példája mutatja, hova jut egy nemzet, mely maga felett urra engedi lenni ezt a veszedelmes irányzatot. Ha keresztény és magyar akar maradni nemzetünk körömszakadtág kell küzdenünk a betolakodót, idegen szemlem és világléforás ellen, a mely ha általánossá válik, több kárt tesz nemzetünkben, mint hajdan a tatár és a török.

Az a nem vagy csoport, mely a felvilágosodottság cegére alatt dörög a militarizmus ellen, de szítja az osztályharcot. Nem a nemzet érdeke, az egyén érdekeinek a kielégítése a fő. A nyugtalanság és elégtelenség beteges tünete urakodik közöttünk. Leküzdhetjük ennek a veszedelmes következményeit, ha egybekapcsoljuk a szocialis munkát a hitélet erősítésével és ehhez erősítésképpen a magyar ismét hozzafordul az ő régi hazafias érényeibe.

Iparkamarai közgyűlés.

Marosvásárhely, 1913. április 4.

A Marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara 1913 április 4-én saját székháza díszteremben teljes ülést tartott.

A tanácskozást Bürger Albert gyáros, kereskedelmi tanácsos, aelnök vezette. Bejelentette, hogy Sers Vilmos keresk. miniszteri áll. titkárt kinevezése alkalmából a kamara nevében táviratilag üdvözölte, mire az áll. titkárszónszó sűrűnyében azon reményeknek adott kifejezést, hogy Marosvásárhely és a keselység érdekeit ő is szolgáhalhatja. Kegeylettel emlekezett meg azután Borszöky Soma lev. tagról a Székelység nagy halotjéről, a kamara megteremtőjéről, aki egész életét a keselység érdekei szolgálataának szentelte. — Bejelentette, hogy elhunyt alkalmával a kamara részvel távirattal kondoleált. A teljes ülés felállítását fejjezte ki kegeyletét az aelnök előterjesztésére a meghozdult érdemeit jkve ikatja. Végül bemutatta az aelnök néhai Tauszik B. Hugó nejkének köszönő levélét, a halálessé alkalmából nyilvánított részvétét. — A kamara e levelét a Tauszik B. Hugóról fennmaradt emlékek közé helyezi.

A „SZÉKELYSÉG“ TÁRCÁJA.

Király gyilkosságok.

A királyok — úgy látszik — még sem irigy lérsé méltó emberek. A görög király sorsa — mint annyi másé — megint ezt bizonyítja. De az egész történelmen csakugyan vörös fonaléknál vonul végig a fejedelemygilkolás. Nincs olyan kor és alig van olyan ország, amelynek történetében, sőt már legendáiban ne találunk nyomát a királygyilkosságaknak. A magyar történelem sem mentes ettől. Csak Kis Karoly és Kun László megöletését kell emlitenünk, a sikertelen merényletekre pedig az első és utolsó királyunk, Szent István és I Ferencz József élete ad példát.

Ha öszevetünk mindazokat a királygyilkosságokat, amelyeket például családi intrikák idéztek elő, mint az orosz királygyilkosságok legutóbbját, vasdos kötétek telének meg ezek leírásával. Igen szép számmal akadnak olyan fejedelemygilkosságok is, amelyeknél — mint a görög király meggyilkolásánál — politikai célok vezettek a merénylők kezet.

A visszatekintünk a messzi Kelet történetébe, már ott is megtaláljuk a király és fejedelemygilkosságok politikai motívumait. A biblia emlekszik meg az első politikai gyilkoságról, amelynek áldozata Sisera, a hatalmas kanaáni király volt, akit egy zsidó asszony vert agyon egy kalapácssal. Ungancsak asszony gyilkolta meg a szarnok Abimelechét, aki sanyaragatta a zsidóságot.

A „Királyok könyve“ tele van politikai királygyilkosságok leírásával, a dinasztiákat egymásután irják ki s a merénylők között igen sok az asszony. Általában nincs az ó-kornak olyan királyi családja, amelynek trónját vér ne áztatta volna.

Róma császárai közül alig volt kettő, aki természetes halálal halt meg, a többit mind azok ölték meg, akik helyére vágyakoztak. Volt idő Rómában, Nero idején, amikor egy-egy császári szolga lelkét tíz, tizenkét emberrel pusztítása terhelte.

Ungancsak ezek a szolgák és felszabadult rab-szolgák uralkodtak ekkor Rómában. Ök adtak tanácsot és útmutatást a császároknak minden tetteikben és ötkintöztek az állam ügyeit. Ilyen szolga volt például Graptus, akiről egy latin történetírő azt mondja, hogy minden titkát ismerte a császári családnak és Urának Neronak, minden kegyetlen tettet ő tanácsolta. Ebben az időben igen előkelő eszközzel, méreggel dolgozok Rómában és aki a császári ház lakomáin résztvevett, sohasem tudta, hogy az elebe tett étel vagy ital nem az utolsó e, amit életében elfogyaszt.

Hasonló példákat mutat a germánok története is. Első nagy vezérük Admiuus, katonái dühenek esett áldozatul s őt követők hosszú sorban, Alberich, Teodorik, Alboin, akiket mind szolgák öltek meg. Az ó-kor két nagy népe, a latin és a germán belepusztult a belső harcokba és a királygyilkosságok, fejedelemygilkolások másutt folytatódtak. A középkor történetének legvéresebb eredménye a török birodalomban folytak le. A török szultánygyilkosságok már nagyon hasonlítanak a modern politikai merényletekhez, itt már rendszeren nem az uralkodó család tagjai ölik, vagy öletik meg egymást.

Első áldozata a politikai merényleteknek Omar szultán volt, akit kitérjesztette a muzulmánok hatalmát Európára. Isentiszélet előtt, a meszete való belépesekor szurták le. Utóda, Othman is politikai gyilkosságnak esett áldozatul. Ezután Moawija családja következett.

Hosszu évtizedeken keresztül egymásután hullottak el a politikai harcban a török szultánok, akik közül a magyar történelemben is szerepeltek: II. Ozmán, I. Orahim, I. és III. Szolimán.

A keleti véres események méltó párja volt nyugaton az a vérengzés, amelynek a pápai állam volt a színhelye. Ezeket az eseményeket is ide kell sorolnunk. mert a pápai állam ebben az időben egyenlő volt a világi államokkal. Minden pápának megvolt a maga ellenpápa, aki egyáltalában nem válogatta meg a keresztényi szeretethez illő eszközöket, egy pápai trónt elnyerhesse. A római császárság által verrel megfertőzött Rómában a pápai uralom alatt, különösen a Borgiak idejében meg sürében ömlött a vér. A pápai állam összeomlásához legálabb annyira hozzáfárult a sok intrika és verontás, mint Garibaldi szabadságharca.

A 19. század, illetve az 1789. évi nagy francia forradalom a politikai gyilkosságok történetébe is új motívumokat hozott. A családi intrikák és a hatalomért folyó harc helyébe az elvi küzdelem lépett. Az elvek, a reformok után égő, lóbogó vagyak kerültek a politikai élet középpontjába és a politikai merénylők kezét ettől kezdve már az elvek és politikai irányok vezettek.

A XIX. század már a rohamos fejlődés százada volt. Az első évtizedekben valami friss szellő suhant végig Európán, a nép fölbreedt és reformokat követelt. A reformok pedig tudvalevően lassan alakulnak ki s akik a reformokat követelik, mindig a hatalom birtokosait és tanácsadóit okolják, hogy reformkivánságaik nem teljesülnek.

Ekkor fejlődött ki az anarchizmus, ekkor

Elnöki közlések után, a napirend során tudomásul vétetett, hogy a keresk. miniszter a kamara 1913. évi költség előirányzatát jóváhagyta s fedezetére az 5°/_o-os kulcsot engedélyezte.

Tudomásul vette, hogy a 100 koronás munkás jutalmakat a keresk. miniszter Sós Gerzson tanár, János Antal asztalos, Károly János és László Ferenc csizmadia segédeknek adományozta. Egyben a kiosztás iránt intézkedett. A kamara kerület számára engedélyezett 600 koronás külföldi ipari tanulmányi ösztöndíjra a pályázatot kihirdette. Egyben elhatározta, hogy a fuimei export akadémiára 5 ösztöndíj engedélyezését fogadomái.

A dr. Bernády György főispán, ipari miniszteri biztos kinevezéséről szóló keresk. miniszteri leirat az Bernády György főispán, miniszteri biztosnak ugyan e tárgyban kelt átírata kapcsán a teljes ülés halás közönséget veszi tudomásul a miniszter ur intézkedését, a miniszteri biztost melegen üdvözli és legoda-adóbb támogatásról biztosítja.

A Maros folyó szabályozása ügyében elsősorban érdekelt kamaráknak a miniszterekhez és képviselőkhöz intézett feliratokra adott miniszteri válaszok kapcsán, melyek szerint ez ügyre 1914-től költségvetésben is nagyobb gond fordítanak elnök javaslatára elhatározta a teljes ülés, hogy a szabályozásnak Marosvásárhelyi leendő tervbe vételét és keresztül vitélet elzorgalmazza, lévén ez az erdélyi részének elodázhatatlan érdeke.

Folytatónlag elfogadta és jóváhagyás végett felterjesztésénél rendelte a kamara 1912. évi zárszámadását.

Elnök jelentést tett a kamara által kezdett és a társadalom bevonásával rendezett vitaelejtekről, melyeknek célja a kamara kerület közzéadásai érdekében olyirányú felsorolása és megvitatása, hogy annak alapján gyakorlati irányú reform munkálat legyen kezdhető. A tanácskozások iránt a Szekelyföldi ipari miniszteri biztos, főispánok, alispánok iparfejlesztő bizottságoknál a társadalom reform terébeől érdeklődés s a kialakult reformterveknek immár a hazai kamarák figyelmére és parlambá ajánlása is szükségessége vált abból a célból, hogy nem lának-e szükségesnek az ügyben országos kamarai értekezlet tartását?

Beérkezett panasz folytán lépéseket tesz a kamarai, hogy a vasuti fuvarlevélek hivatalból felülvizsgáltassanak és a díjtöbbletek keres nélkül vissza fiztessenek az érdekeltnek. Erre a hazai kamarák támogatását is kéri. Határozatba ment, hogy a folyó évben egy ipari segéd és tanonc munka kiállítás rendeztessék a kamara színhelyén. Kimondotta a kereskedelmi törvény és csődutörvény revíziójának sürgetősége. A hazában működő külföldi

biztosító intézetek megrendzabályozása és a biztosító törvény sürögő megalkotása iránt is lépéseket tesz a kamara. A mozgófénykép színházának az iptartörvény hatálya alá vonását és a karácsony előtti vasárnapra a munkaszünetnek vidéki városokra is kiterjesztését sürgeti. A keresk. és iparkamara vármegyéenként való szervezését céltalannak és kivihetetlennek tartja.

Ellenben a vaslábi márványbánya vállalatnak csikvármegye magánjavitól leendő támogatás érdekében partóló lépéseket tesz. — A Szekely Társaságok Szekelységének a héj-jastalva—szekelyudvarhely—csikszederi vasutvonalon kiépítése iránt indított mozgalomhoz, azon határozott kijelentéssel járult hozzá a teljes ülés, hogy Marosvásárhely és Szekelyudvarhely között közvetlen kapcsolat létesítése is sürgetessék.

Főlirattan kéri a kereskedelemügyi minisztert, hogy a vasárokat járó iparosok részére vasuti kedvezmény adóssék.

Több kisebb ügy elintézése után a gyűlés véget ért.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.)

A dítrói egyháztanács kérése.

Méltóságos Főesperes Ur!

Ha fegyelemmel kísért Méltóságod a dítrói közállapotokat, szomorúan kellett meggyőződni arról, hogy már több éve a község kebelében állandó testvér harc folyik.

Hogy mi e szerencsétlen helyzetnek indító oka, azt e helyen nem tartjuk alkalmasnak boncolni. Elég az, hogy a közönség az egyesek által hirdetett hamis tanok hatása alatt áll, elvesztette hitét, bizalmát, nem bízkarjában, rokonában. Közgyűléink e miatt panganak. A jobb gondolkodásunk elvesztett energiájának. Nincs egy ember, ki ez áldatlan állapotunkat utját akarván vágni. Mindenki néma szemlelője az eseményeknek, sőt ha egyesek tehemenek is valamit, felül kerekedik bennük a pártpolitika s a helyett, hogy a szeretettel megelelve igyekeznek az ellentéteket kiegyenlíteni, a gyűlölet magvát hinti el, hogy demoniárali gyönyörködtessék odozatának vergődéséből.

Tudva van Méltóságod előtt, hogy Dítró község képviselői testület meozgalmat indított egy újonnan létesítendő Járáshírség székhelyének elnyerhetésére végett. Ezt a mozgalmat Dítró polgársága s a szomszédos községek lakossága támogatja.

Jól tudjuk annak közzéadásai és kulturális értékét, mely annak elnyerésével a köz-

* E rovat alatt közöltétkért nem vállal felelőséget a Szerk.

ség lakosságát érni. Jól tudjuk azt a versenyt is melyet ezzel szemben Maroshévíz folytat. A nagy és befolyásos egyvén érdekeltiségek s a hivatalos véleményadások dacára sem szabad reményünket elvesztetni, mert hiszen annak a felfogásnak kell gyzóni, hol az igazság van.

Nem kell reményünknek üstigéni azéért sem, mert gyűléink szerencsénk volt megyvőn vármegyei főispánjának Gyálókay Sándornak igaz és meleg rokonszenvét. E percben is a fővárosban tartózkodik azért, hogy annak szolgálatában érvényesíthesse magas befolyását. E törekvésükben egyedüli támaszuk és jó akarónk kibén ösztönent megbizhatunk. Fejeje fordul ósztinte rokonszenvünk, szívünk, szeretettünk. S valóban ki a jelen percben ezzel ellentétesen gondolkodik, vagy tesz, azaz egyvén Dítró község lakóinak halálós ellensége, — vagy sütnivaló boldon.

Sok utánjárással s főképp kérésünk igazságos voltának meggyőző érveivel nyertük meg Gyálókay főispán urunk ügyünk iránti igaz rokonszenvét. Most mindnyájunknak az az érdeke, hogy azt benne fokozzuk és fokozva ébren tartjuk.

Méltóságos Uram! Isten az embereket nem teremtette egy gondolkodásra. Szabadországban szabad vélemény nyilvánítás érvénynek tudandó be. De hogy valaki, kit az Isten magas képzettséggel megáldva, tettei által saját község polgárainak érdekei és gondolkodásával szemben helytelen és ellentétes nézeteket valjon s azt oly módon juttassa kifejezésre, hogy ez által a lakosság jól fel fogott érdeke s ohajának teljesülése veszélyeztetve van, — megtrühünk nem szabad. Az ilyen ember közönségének rosszakarója. Ki kell onnan közönsíteni amíg tovább folytatná tisztító munkáját.

Méltóságos Uram! Olvassa el a Csikvármegyei folyó évi március 30-án „Hogyan hazudik a mungó sajto” Todor László kaplanjának aláírásával megjelent közleményt. Megáll az ember esze, hogy egy pap, hogy tud ilyen gyalázatos módon s még pedig nyilvánosan hazudni.

Annak az embernek kinek hivatása a szeretettel istápolása, kinek lenyít minden tetteiben az Isteni üdvözítőnek tanítási szelleme kellene áthatson, a legmelyebb megbotránkozásosan vetük ama kijelentéseit, melyeket különösen Gyálókay Sándor főispán ur személyével kapcsolatosan kifejezésre juttatott. Minden szava melyet kicsinyítói cinikus céllalatt tett s mely a község lakosságának vele szemben érzett és nyilvánított benső tisztelet és haláljának megrottására törekszik a leghatározottabban és kellő tekintéllyel visszatasítiuk. Ezzel szemben pedig halálunkat, ragaskodásunkat és teljes bizalmunkat adunk kifejezést.

Távólról sem tételezhetjük fel, hogy Méltóságodnak a Todor László újság cikkéről tudomá a lett volna.

támadt a nihilizmus és Európa minden uralkodójának megremegett a szíve. Alig volt olyan év, amelyben valamelyik európai uralkodó ellen merényletet ne követtek volna el és hogy ezek a merényletek nagyobbérsít eredménytelenek maradtak, az valóban csak a véletlen műve.

A század első felében egymást érték a merényletek a véletlen kedvezéséből nagyobbérszt eredménytelennél. Franciaországban különösen Lajos Fülöp volt az anarchisták célpontja. Ő ellene követte el Fieschi egy diszfölvonulás alkalmával azt a merényletet, amelynek negyven halottja és sebesültje volt, de a király szeretlen maradt. Németországban Nagy Frigyesre támadtak rá számtalanszor az anarchista, de tervükét sohasem hajthaták végre, mert az ősszeesküvéseket mindig fölfedezték.

Az első „merénylanyes” merényletnek III. Károly pármái fejedelem esett áldozatul 1854-ben. Az olasz egység jelszava akkor kezdett feltűnédeni és e jelszó megalkotott ellenségessé tartották III. Károlyt. Egy fanatikus olasz nő, Carra Antonia, követte el a gyilkosságot s Károly király lett a későbbi nagy háború korai áldozata.

A legközelebbi sikeres merénylet egy polgári államfőnek, Lincoln Ábrahámnak életét oldotta ki 1865-ben. Lincoln gyilkosa egy Wilkes Booth nevű színesz volt. Az észak és dél háborúja és annak eredménye adta Booth kezébe a fegyvert. Az Egyesült államok déli tartományában ugyanis még fennállott a rabzoltság intézménye, az északii államok pedig a német rabzoltságakat fel akarták szabadítani. A háború

az északi államok győzelmével végződött s a déli államok legyőzöttséget akarta Booth egy revolvergolyóval megbosszulni.

Az Egyesült Államok elnökei közül még kétto esett politikai merénylet áldozatul. 1881-ben Garfield elnököt. 1901-ben pedig Mac Kinlejt gyilkolták meg. Mac Kinlejt Ceoifosz Leo anarchista ölte meg egy fogadás alkalmával, pusztán a mindent elpusztító anarchista elvek nagyobb dicsőségére. Garfield megöltésének indokai sokkal érdekesebbek. Garfieldet egy Guiteau Károly nevű fiatalember ölte meg. Guiteau kalandos életű és excentrikus gondolkodásu ember volt. Minden életpályával megpróbálkozott, volt vándorapostol, recitátor, ügyvéd, író. A „Jézus és társa” cég alkalmazottjának mondta magát és korteskedett Garfieldnek az elnök választásán. Ezért a munkáját jutalmul a bécsi konzuli állást kérte. Természetesen visszautasították s akkor született meg benne a merénylet tervé. Nagyzasi hőbortjára és önhiúságra jellemző, hogy a gyilkosság után elmenekültégyenesen az egyik lap szerkesztőségébe futott, ahol egy nyilatkozatot adott át, amelyben tettét indokolja.

Ugyanabban az évben, mikor Garfieldet agyonlőtték, elpusztult egy abszolút uralkodó is, II. Sándor cár. Sándor cár egyike volt a liberálisabb érzelmű Romanovoknak, de ő sem kerülhetette ki a Romanowok végzetét. Március 15-én nagy katonai díszszemlélt tervezett a cár. Az előző napon ugyan a pétervári rendőrség felfedezett egy dinamit-aknát és figyelmeztette az uralkodót, hogy veszély fenyegeti, de II. Sándor mégis kikocsizott. Mikor a szemlérol

visszatért és kocsija a Katalincsatorna partján haladt, a kocsi előtt bomba robbant föl, amely néhány kocsát megsebesített és a kocsi hátsó részét ösöztözte. A cár szeretlen maradt és kiszállt a kocsiból. A testest elfogták s a cár megnyugodva szólt a körülötte állókhoz:

— Nekem nem történt bajom!

Mire a tettes cinikusan szót közbe:

— Kissé korai az öröm.

Alig hogy ezt kimondta egy fiatalember lépet a cár mellé és valamit ledobott a cár lábái elé. Borzalmas dörrénés következett erre és mire a füst szétoszlott, a cár holtan hevert az utca közepén.

Sándor cár után ismét egy köztársasági elnök került sorra. 1894-ben ölte meg Caserio anarchista Sady Carnot-francia elnököt. Lyonban egy kiállítás alkalmával tört rá a tömegből az anarchista és egy szürszál megölte. A következő merénylet részleteti — azt hiszszük — senkinek sem kell emlékébe idéznünk. 1898-ban szúrta le Genf kikötőjében Lucheni boldog emlékezteti Erzsébet királynőnek. A XX. század első évtizede is gazdag politikai merényletekben. 1900-ban lötte egy Umberto olasz királyt Bressi, 1903. június 10-én Belgradban kiirtják az Obrenovics-dinasztiát, 1908. február 2-án pedig a forradalmárokat agyonlőtték Don Carlos portugál királyt és fiát, a trónörökösét. Ezt a véres tort fejezi be egyelőre most György görög király.

Egyháznak s a község lakói iránt érzett nemes gondolkodása, fáradszattalan munkássága s dicseretre nem szoruló nemestelieleg garanciát nyujtanak arra, hogy Todor László gondolkodásával nem azonosítja magát. Tudjuk, hogy elítélte és rosszálja cselekedetét. — Többet talán nem is lehet. — Azonban mi itt meg nem állhatunk. Ditró község lakosságának érdekei mások szótlenek. Felütnéi vagy-ból szereplő politikai törlomokat nem tűrünk. Ki a község lakosságának érdekei ellen tesz, s azt fögödsében gátnoi akarja, az nem kö-zéne való. Az a pap ki párt szolgálóiban áll kötelességet hivatás szerint nem teljesíti. An-nak minden tette a hitelt rovására megy.

Jól tudja Meltótságod, hogy Ditró egyházköz-éssége mennyi áldozatot hozott. Jól tudja, hogy egyháztanácsának minden tagja ma is a leg-nyobb áldozatra kész, hogy Meltótságodnak egyháznak érdekében kifejezre juttatott minden óhajának eleget tessen. De míg egyfel-ül ennek a legnagyobb készséggel adtunk ki-fejezést, másfelől a leghatározottabban kijelen-tjük, hogy míg Todor László községünkben mint segédlelkész működik, addig az időig semminem új újabb kiadások rendezése és megszavazásához hozzá nem járunkul, melyek a rendes költségvetés keretében felvitvi kiadá-sokon kívül esnek.

Ember gyűlölkö nem vagyunk, nem akar-juk senkinek megaláztatását. Távozzék el kö-rünköl egész észrevétlenül. Talán evet szá-mának szaporodattal fiatal heve csendesebben fog s akkor befogja látni, hogy mily helytelen és botorul cselekedett. Eredménytelenség esen-tén kérjük jelen keresünket 48 óráan belül tár-gyalás végett az Egyháztanácsa gyűlése elé terjesztelni.

Kérésünk ismétlése mellett maradunk a Meltótság főesperése urnak áldozatos tisztelettel Ditró, 1913. március 31-én.

A ditrói alulírott egyháztanács tagok:
Zathureczky Bálint s. k., Csibly Alajos s. k.,
Császár István s. k., Kovács Alajos s. k.,
Kovács István s. k., Gál Zsigas s. k., Csibly
Imre s. k., Gaál Miklós s. k., Lukács Ist-ván s. k., Mezey Mihály s. k., Nagy San-dor s. k., Csiky Bálint s. k., Puskás Tamás
s. k., Biró Sándor s. k.

HIREK.

— Házasság. Steiner István aradi földbírtokos folyó hó 9 én a budapesti V. kerületi róm. kath. templomba oltár ho vezetve técsői Möríc Vilmt, Gya-lóky Sándor Csikvármegye főispánjának és feleségének técsői Möríc Vilmtnek nevelt leányát. Az egyházi esketéstí Hock János végezte. Násznagyok Dr. Sándor László államrendőrségi tanácsos és Steiner Férenc aradi nagybirtokos voltak. Esküvő után a „Hungaria” kü-lön termében harminc terítékes ebéd volt, a melyen a rokonok és közelebbi ismerősök voltak hivatalosok. A fiatal pár még a délutáni gyorsvonattal Pá-ris-felé utazott.

— Kinvezés. Az erdélyi püspök Boros József püspöki szertartott püspöki titkárnak nevezte ki.

— A csikszeredai vasuti állomás végre villanyvilágítást kap. Agilis polgármesterünk három évi lótas-futás, alkudozas után végre kivivta, hogy az államvasutak igazgatósága a város ajánlatát elfogadja a csikszeredai vasuti állomás villanyvilágítását. elhatározta. A jó-váhagyott szerződés értelmében az állomás összes helyiségibe be lesz vezetve a villany, a pályaudvaron pedig 8 darab ezer gyertya-fényű Wolfram lámpa fogja szerni a nappali világot. Az összes munkát három hónap alatt fogja a szerződés szerint elkészülni.

— Egyházmegyei hírek. Az erdélyi püspök Lukatos János vagási lelkeszt saját kérésére Hosszúszóra, Mihály Domokos atyál lelkeszt hasonló minőségben Vágásra. Fülöp János aranyosbányai (Offenbánya) plebánost Atyhára és Szigethy Gyula id. nyúrg. lelkeszt Aranyosbányára helyezett.

— Sok az adóhátralek Arossz gazda-sági és pénzügyi viszonyok miatt roppant sok az adóhátralek az egész országban. Pénzügyi körökben a hátraleköt többre teszik 100 millió koronára.

— Központi választmány folyó hó 14-én tartotta meg ülését Szász Lajos elnökölte alatt. az ülés tárgyát az 1914. évrő érvényes név-jegyzék összeírására hivatott küldöttek megválasztása képezte. Kiküldettek: 1. Csik-szentmártoni választó kerület részére: a) A kaszoni öt községre András Lajos elnökölte alatt, Szaniszló Kálmán és Bajkó Ferenc. b) A V. kerület „Nyergestetőn” inneni községei részére Bartalis Agoston elnökölével, Puskás Lajos és Lőrincz János. 2. A csikszeredai választó kerület részére: a) Madfalva és Csikszentmiklóstól lefelé Csikszeredát is ide érve: dr. Sándor Gyula elnökölte mellett Tompos Károly és Pálffy András. b) Zsögöd, Szentkirály, Szentimre, Szentimrón és Csató-zsögöd községekbe: dr. Daradics Félix mint el-nök, Reck Ferenc és Cseh Károly. c) Gánd-szent és Szentlélek községekbe: Paál Gábor kir. tanácsos elnökölével, Kovács Béla és Czíki Sándor. 3. A karcsfalvi választó kerület részére: a) A gyergyói községekbe: Wellmann Géza elnökölével, Balogh István és Baricz Dénes. b) A kódön felüli 6 községre: Dr. Ujfalusi Jenő elnökölével Balázs János és Antal Dénes. c) Rakos, Göröcsfalva, Vacscsai, Szentmihály, Szépiv községekbe dr. Márton László főszolgabíró elnökölével, Mánya Antal és Pál Dénes. d) A 3 gyimesi községre: Dáj-bukát Jakab elnökölével Rusz Sánta János és Balázs Dénes gyimesközéploki jegyző. 4. A gyergyószentmiklósi választó kerület részére: a) A tölgyesi járás községeibe: Veres Lajos elnökölével, Csató József és Csató Sándor. b) A választó kerület többi községeibe ide-értve Gyergyószentmiklós r. t. várost is Zakariás Lukács elnökölével, Arpa Lajos és Zathureczky Bolint.

— Az Alosiki bank adománya. A csik-szentmártoni Alosiki Bank Részvénytársaság a vármegyei árva- és szeretetház részére 100 koruát adományozott. Az árva- és szeretetház igazgató választmányja legutóbbi ülésében a nemeslelkű adományaért halás köszönetét nyil-vánította.

— A községi (kör-) orvos látogatási díjai. Felmerült esetből kifolyólag elvi hatá-rozaban mondotta ki a belügyminiszter, hogy a községi (kör-) orvos látogatási díjai a köz ség által általánnyal meg nem válthatók.

— Drágább a gyertya Drágább lett a gyertya. Az összes osztrák magyar gyertyagyá-rak kimondották az áremelést.

— A gyergyói új gör. kath. esperes. A magyar gör. kath. püspökség felállításával Gyergyó magyarajru gör. kat. egyházközsegei az új püspökségre lettek csatlolva. — Ezek között van a gyergyószentmiklósi gör. kath. egyházközség is, mely a gyergyói gör. kath. egyházkerület esperesi székhelye volt. A régi alapon maradt, illetve román ajku gör. kath. egyházközsegek esperesi állásának betöltése a napokban történt meg. Esperessé kinevez-tetett Urzika Vazul gyergyóvárhegyi gör. kath. lelkész. Az új esperesben a gyergyói gör. kath. egyházak nagyképzettsegu vezetőt nyertek, kinek kinevezetését általános megelégedéssel fogadták.

— Vak gyermekek felvétele. A vakok kolozsvári áll. s. orsz. intézetében a jövő 1913-14-iki tanévben 15-16 hely úresedik meg. Felvétetnek vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül új 8-14 éves figyermek-ek, kik a vakságon kívül más testi vagy szellemi fogyatkozásban nem szenvednek, in-gyenes, vagy alapítványi helyeket új szülők gyermekei nyerhetnek el, kik szegénységük szegénységi bizonyítvánnyal bizonyítani tud-ják. A kérvények május hó végéig „A vakok kolozsvári áll. s. orsz. intézeté” igazgatóságá-hoz (Zápolya-u. 17 sz.) nyujtandók be. Ké-résre a szükséges nyomtatványlaponkat jár-tatlanul küldi, s bővebb felvilágosítással bí-rakinek készséggel szolgál az intézetigazgatósága.

— Az ideai hadgyakorlatok Hir szerint azon hadtesteknek, amelyek az ideai teli gya-korlatban felemelt állományokkal vettek részt, a jövő nyári időszakban nem lesznek nagyobb arányu hadgyakorlatok. Ellenben azon had-testek, amelyeknél nem voltak nagyobb állomá-nyok, a hadtest keretében, tehát hadosztály, hadosztály ellen, lesznek gyakorlataik.

— Alapszabaly megerősites A föld-mivvelésügyi miniszter a ditrói vadászársaság alapszabályait jóváhagyta.

— Új ügyvéd. Báró Apor József dr. ügyvédi irodáját Marosvásárhelyen megnyitotta.

— Marosvásárhelyről Kolozsvárra költöztek át ez év őzsen a földmivvelésügyi ki-rendeltség, mely legujabban már nemcsak a székegy vármegyékre, de az egész Erdélyre kiterjedő birtokpolitikai földmivvelésügyi akció jelentős szerepet. A kolozsvári, egész Erdélyre kiható és intézkedő központ vezetője dr. Koós Mihály miniszteri osztálytanácsos lesz, aki a ki-rendeltség akcióját eddig Marosvásárhelyről vezette, míg a marosvásárhelyi, ezután már székegy körü ki-rendeltségi hivatal élére dr. Drexler Béla miniszteri titkár kerül.

— Zsögöd-fürdőn április 13-án vasár-naptól mindennap lehet melegfürdő kapni, 1 jeggyel csak 1 személy fürödhet.

— Pályázati hirdetes munkásjuta-lomra. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara a kereskedelmi mi. kir. minis-ter urnak 1912. évi december 7-én 82000 szám alatt kiadott rendelet értelmében négy (4) egyenként 100 (Egyszáz) koronás munkás jutu-lomra pályázatot hirdet. Pályázhatnak munka-adjók ajánlása mellett (mely esetben a pályá-zatok a magyar kir. pénzügyminiszterium 17455-1905. sz. a kiadott rendlete és az illeletki díjgyezek 14 tétel g., pontja értelmé-ben bélyegmentesek), a kamara kerületében illeletek magyar honos ipari munkások (kapus, kocsis, gyári szolga és ehez hasonló szolga-latot teljesítő alkalmazottak kivételével), kik legalább 15 évig (tanoncúvek beszámíthatók, évadóh között ipari munkául egy évad teljes évköz véhető) megszakítás nélkül ipari mun-kául foglalkoztak s evét keresetük összege a 2000 (Kettőezer) koronát meg nem haladja s akik ezen idő alatt okmányokkal igazolhatólag kiváló szorgalmat és hűsége tanúsították. — A pályázatok munkakönyvvel és egyéb szol-galati viszonyt igazoló hiteles bizonyítványok-kal felszerelve 1913. évi május 31-éig e ka-marához adandók be. Később érkezettek nem vethetnek figyelembe.

— Földes Zoltán könyve. — Felhívom azon t. érdeklődöket, akik „A magyarságról” című munkámat megszerezeni óhajják, hogy a sajto alá kerülő könyv előfizetési árát (2 ko-rona) beküldeni sziveskedjenek I. Hazañas úd-vezető: Földes Zoltán, gyergyóremeti áll. tanító.

— A keresetes veronál. Az utóbbi idő-ben a veronál nevű gyógyszerrel, amit orvosi rrendelet nélkül is lehetett kapni a gyógyszer-tárakban és egyes drogériákban, súlyos, sőt halálos kimenetüli mérgezesek történtek. Erre való tekintettel a belügyminiszter leirátában közölte a vármegyével, hogy a részt vizga-zatlanságból, részeit öngyilkossági szándékból elküvetett mérgezesek elkerülése végett i-tekedett, hogy a veronál és a veronál-összet-teivel készített gyógyszerek keresztel látan-dók el és a jövőben csakis orvosi rrendeletre adhatók ki.

— Gr. Khuen Hérderváry támadóit elitelték. A budapesti kir. törvényeszek büntőn hirdette ki óriási érdeklődés mellett a tinfant-dobalók pörében az íteletet. A törvény-szek ítéletének meghallgatására hatalmas számú közönség gyűlt össze. Balogh György elnök deli egy orakor hirdette ki a törvényeszek íte-létet, mely a következő volt. Dr. Zakariás János volt képviselőt, brassói ügyvédet egy évig fogházra és 500 korona, nem fizetés esen-tén 25 napi fogházra átváltoztatható pénzbün-tesítésre, Hoffmann Ottót és Beck Lajos, 15-15 napi fogházra átváltoztatható pénzbüntetésére ítele. Márkos Gyulát, Mérey Lajost és ifju Madarász Józsefet felmentette.

— Az elévült illetek. A közigazgatási bíróság most közzétett elvi jelentőségu hatá-rozaban kimondta, hogy az elsősorban fizetésre kötelezett fellel szemben elévült kincstári illetek a másodsorban fizetésre kötelezett főtől sem követelhető.

— Az amerikai szüzek klubjának fel-összlása. Az egyik nagy amerikai városban alakult meg nemrégiben az a klub, melynek tagjai fogadalmat tettek, hogy lemondanak a házasságról és ellenséges lesznek a férfiaknak. A klub erősen gyarapodott és tagjai meg is tartották a fogadalmukat. A napokban azonban az egyesület elnöknőjét egy automobil szeren-csétlenségénél egy ifju megmentette. Az el-nöknő azzal halálta meg a menekülését, hogy ferjhez ment az illetőhöz. A klubszüzek között rettenetes igazgatóságok okoztak a történet-ek eleinte csakis a bosszura gondoltak. Később azután megváltozott a tervük, elhatározták, hogy felbontják a klubot és „a gyász jelüül” ferjhez mennek.

— **Mozi a Vigadóban.** A csikszeredai állandó Mozsínházban folyó hó 16-án színré kerül: 1. Csoda gép, humoros, 2. Két férfi, gyönyörű színjáték 3 felvonásban. Főszereplők: Élse Fröhlich, Ferdinand Baum, Róbert Denesen közismert híres dan művészek. 3. Szőlő termelés, látványos természet utáni felvétel. 4. Gyáva legény, dráma. 5. Egy kis selyemfűző, humoros. Vasárnap színré kerül általában közkiadványok. "Zsigomár" detektiv dráma, amire a közönség figyelmét előre is felhívjuk!

— **A köziz tanfolyam új vizsgáló bizottsága.** Most érkezett meg az igazságügy-miniszter leirata, a marosvásárhelyi megyei közigazgatási tanfolyam vizsgáló bizottságának kinevezéséről. A bizottság elnöke B e r n á d y György főispán, udvari tanácsos, helyettes elnöke Sztupjár Samu igazgató. A vizsgáló bizottság tagjaiul kinevezettek: Bodó Sándor főügyész, Poseni Gábor t. tanácselnök, Jakab Rudolf kuriai bíró, Illyés Lőrincz, Böckhor Antal táblabírók, Hofbauer Aurel polgármester, Csongvai Lajos, Ferencz M. Zsigmond, Bodó Sándor ügyvéd-ek, Deák Lajos kir. tanfelügyelő, Molnár Gábor ny. főszolgabíró, Nagy Imre városi tanácsos, Dósa László táncszaki tanácsos, Kovácsy Albert közigyógyzó, Patrubiány István stb. főszolgabíró, Bakó András, Szilágyi Kálmán körjegyzők és az előadói kar összes tagjai.

— **Kereskedelmi ösztöndíj.** Tanulmányainkban a kölföldön gyarapítása végett fiatalabb kereskedők részére ez évben nyolc (8) egyenkint 2500 koronás ösztöndíj kerül kiosztásra. A folyamodványok a kereskedelmi és iparkamara után a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urhoz terjesztendők fel április hó 30-áig. Pályázhatnak magyar honos kereskedők, kik keleti kereskedelmi akadémiai tanulmányaik jó eredménnyel elvégzése után legalább három évig gyakorlati kereskedelmi terezen működtek.

— **A cseledtörvény módosítása.** Mezőgazdaságunkat folyton a cseledthiany veszedelem fenyegeti. Ez onnan ered, hogy a gazdasági cseledek újvekor szegődnek el, a téli hónapokban ki is tartanak helyükben, de májusban már ott hagyják a szolgálatot, hogy kényelmesebb a jövedelmesebb napszám vagy aratási munkát vállaljanak. A jogosulatlanul töltő cselednek karkhatalommal való visszakisértesése nem vezet célra. E visszas állapoton a cseledtörvény módosításával lehetne segíteni. Pest vármegye közigazgatási bizottsága azt a módosítást ajánlja, hogy a jogosulatlanul töltő cseledtől bizonyos időre vonják meg a cseledtkönyvet, vagy pedig őssek el meghatarozott időre a munkás igazolvány kiváltásának jogától. Ezzel a büntetéssel való a vármegye elejét venni a cseledthiányknak.

Apróságok.

Szinpadi tulzás. A páciens ijesdése. Az uszonánán.

Egy egészen kis városkában vándorszínészek játszottak. Az előadás után egy helyi tekintély rosszalással adta le a véleményét az igazgató előt.

— Tudja direktor ur, meg kell mondanom, hogy ami azt illeti, a főszereplő egy kissé természetellenesen játszott a mérgezési jelenetet. Nyolcszor ivott a kehelyből, amig végre a földre zuhant.

Egy orvos konzultált a betegénél és végül ezt mondta neki:

— Nézzé kérem önnek neurasztyéntája van. Be fog menni egy szanatóriumba és ott egy hónapig minden nap huszonhat fokos fürdőt fog használni...

— Harminc fürdő! — riadozott a beteg — borzasztó, hát olyan nagy beteg vagyok en?

Egy „bohém” kávéháznak történt ez a jelenet. Egy fiatalember uszonakként kért és pompásan evett. A ropogós kiflik egymásután tüntek el a eszeleben.

A fizetésnél azt mondta a vendég:
— Volt egy kávé és egy kiflim.
— Negyvennyolc — szolt röviden a pincér.
— Hogy?.. Miért 48?
— Mert három kiflit számítottam.
A kitünő távevő felháborodva felelt:
— Ez különös. Éa egy kiflit mondtam be, kettőt ettem és maga három fiztetet?

Szám 287—1913. vgrh.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbíróságnak 1913. évi V. 374. számú végzése következtében dr. Kovács Albert ügyvéd által képviselt I. Friedmann Albert II. Köszeghy László javára 134 kor. és 41 kor. 10 fillér s jár. erejeig 1913. évi február hó 26-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 700 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak és irógép nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbíróság fenti számú végzése folytán 134 kor. és 41 kor. 10 fillér tőkekövetelés és jár. erejeig, végrehajtást szenvedő lakásán Csikszeredában leendő megtartására 1913. április hó 15-ik napjának d u. 3 óraja határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adtni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. tc. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszeredában, 1913. évi március hó 26. napján. **Keresztos Gyula,** kir. bir. végrehajtó.

Szám 349—1913. végrrh.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. § értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbíróságnak 1912. évi V. 384. számú végzése következtében dr. Borosnyay Oszkár brassói ügyvéd által képviselt Kenyeres Károly brassói cég javára 200 korona s jár. erejeig 1912. évi március hó 27-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1528 koronára becsült következő ingóságok u. m.: butorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbíróság 1912. évi V. 348. számú végzése folytán 200 korona tőkekövetelés, ennek 1912. évi január hó 15. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 43 korona 80 filléren bírólag már megállapított költségei erejeig, végrehajtást szenvedő lakásán Csikszeredában leendő megtartására 1913. évi április hó 21-ik napjának délelőti 8 óraja határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adtni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. tc. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszeredában, 1913. évi március hó 24. napján. **Molnar Sandor,** kir. bir. végrehajtó.

Szám 66, 81—1913. végrrh.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. § értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbíróságnak 1913. évi V. 193. és 194. sz. végzése következtében dr. Kovács Albert ügyvéd által képviselt I. Fixl György és II. Nagy Lajos javára 146 K és 31 K 50 fillér s járulakai erejeig 1913. évi január hó 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 620 koronára becsült következő ingóságok u. m.: házi-butorok stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbíróság fenti számú végzése folytán, 146 korona és 31 korona 50 fillér tőkekövetelés, és a bírólag már megállapított költségek erejeig, végrehajtást szenvedő lakásán Csikszeredában leendő megtartására 1913. április 15. napjának d u. 6 óraja határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adtni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. tc. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszereda, 1913. évi március hó 26. napján. **Keresztos Gyula,** kir. bir. végrehajtó.

ALKALMI BUTORVÉTEL AJÁNL

SZÉKELY ÉS RÉTI BUTORGYÁRA

MAROSVÁSÁRHELY — BRASSÓ
FÖTÉR 47. Kapu-u. 60.
Komplett hálószoba berendezések toleltal már 400 KORONÁÉRT.

Hitelekpes egyeneknek árfelemelés nélkül részletfizetésre is.

Óriási választék amerikai iroda berendezésekben, vas- és rézbutorok, szőnyegek, függönyök és teljes menyasszonyi KELENGYÉKBEK.

Ágybavizelés! Arzonali megszüntetés!
A kor és nemü adatok közlése ellenében felvilágosítást ingyen nyújt: **Pfeffer Georg Nürnberg K307** (Bajorország)

1878. óta! Mindenütt bevált híres, közkedvelt minden létező háziaszt felülmul.

A VALÓDI CENTIFOLIA-KENŐCS
(ezelőtt ugynevezett esodakenőcs)

EREJE ÉS HATÁSA:
Megakadályoz s megszüntet vérmérgözést. Operációkat tesz feleslegessé. Használt szoptatók nőknél, tejmegmirtátsánsál s emlő megkeményedés ellen. Örbánc s bármintemü elavult bántalmánál, sebére és feltört lábaknál, sebeknél, de drótláknál, emzstúdnál is, kard-, sórt-, lótt-, vágott-, süzött sebeknél, idegen testek e távollátására mint üveg, szálka, por, serét, tüske stb. mindenféle daosztásnál, fekélynél, kínóvesnél karbunkluszál, képződéseknél, épp így ráknál továbbá főregőnél vagy rothadásnál, menés által lórt lábaknál, bármely gősi sebnél, elfogyó testrészeknél, hosszú betegségeknel előforduló felfekvésnél, nyakdaganatoknál, vérkelesknél, fillulýásnál, valamint kipállás ellen gyermekeknel stb. kiváló és biztos gyógyítva. Két doboznál kisebb rendelés nem lesz szállítva. Sétőküldés utánvétel, vagy a pénz előzetes bekládése ellenében. Két tégely ára K 360. Nagyobb rendelésnél jelentékeny árcsökkentés.

Budapesten kapható: **Török József** gyógyszerárban s a legtöbb gyógyszerárban. Nagyban kapható **Thalmayer és Seitz**, **Kochmeister** utódaól **Radanovits** Testvérek drogeriákban Budapesten. — Ahol nincs lerakás, ott rendeljünk **THIERRY A. Órangyal-gyógyszertárából PREGRADA** (Rohi: sch-Sauerbrunn mellett).

THIERRY'S BALM
Alles einclier Balsam von der Schilling'schen Apotheke des A. Thierry in Pragrad bei Kollin, Böhmen

Mindenütt ismert egyedül valódi balsam 12/2 vagy 6/1 vagy 1 családi uti üveg K 5.60.

A telesi járás főszolgabírójától.
Sz. 84—1913. k. 2—2

Pályázati hirdetés.

Csikvármegye telesi járásához tartozó Várdotfalva, Csobotfalva és Csik-csomortán községekből alakult várdotfalvi körjegyzőségben újonnan szervezett segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §-a illetve 1900. évi XX. t. c. 3. §-ában előirt képesítéseket igazolók okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi április hó 25-ig annyival is inkább adják be, mert később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Az állás javadalmazása 1000 korona fizetés.

A választás napjáról később fogok intézkedni.

Csikszereda, 1913. évi március hó 30-an.

Dr. Sándor Gyula,
főszolgabíró.

Lejőbb szépségese! Hölgyek részére nélkülözhetetlen!

Óvakodjunk az utazató-tól! Törv. vedve.
CSODÁS, GYORS ÉS BIZTOS HATÁSÚ

A NŐI SZÉPSÉG

előresére, tökéletesítésére és fontartására legkittünőbb és legbiztosabb a vegyítzta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmazó, teljesen ártalmatlan, minden gyógyszer-tárban, drogeriában és illatszer-kereskedésben kapható

FÖLDES FÉLE

MARGIT-CRÉME

Ezen világhírű arckenés eltávozt szepelt, májfoltot, pattanást, mi eszt és más minden bőrbajt, söt ráncokat, himlőhelyeket is, az arcot fehérré, simává és hűvé varázsolja: Árta 2 kúia (3 féle színben) L. O kor Margit szappan 70 fill, Margit fogpép (Zahnpaste) 1 kor. Margit arcvia 1 kor. Postán utávételül vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész. ARAD.

Főlerakat Csikszeredában: Gözsy Árpád és Orbán János-féle gyógyszer-tár.

Törvényesen bejegyzett vállalat.

Óvakodjunk értéktelen utazatóktól!

Kinek drága az egészsége

és pénzt nem akarja hiábavaló dolgokra kidobni, az saját érdekében cselekszik, ha legalább egyszer-kétszer kipróbálja a világhírű

Oroszlán Menthol Sósorszeszt

a háziszerek királyát.

Kapható 44 fill. 1.40 és 2.20 K eredeti üvegekben.

Főelárúsítás:

KELLER ISTVÁN gyógyszer-tárában
az „ATTILÁHOZ”.

Csikszentmártonban és Tusnádfürdön.

Csusz, köszvény, reuma, szaggatás, nyilalás, oldalszúrás, keresztcsonttájás, derékoldal- vagy hátfájás, izom- és inbántalmak, kar- és lábgyengeség, merev végtagok és ujjak, göresök, továbbá hűlés, megfázás, vagy légútzamból származó bajok azonnal enyhülnek az Oroszlán Menthol Sósorszesz használatával. Ha a fájó testrész a dörzsölést nem tűri, úgy borogatást alkalmazunk. Fogfájás, fejfájás, fejszaggatás, hajhullás, idegesség, bányadatság, kimerültség általános gyengeség esetében kincsesel ér fel a valódi Oroszlán Menthol Sósorszesz. Torokfájás, rekedtség, gőgehurut, influenza nátha ha fellép, ugy emlékezzék az Oroszlán Menthol Sósorszeszre, mely a legkittünőbb és legelterjedtebb háziszerek. Ezer és ezer más esetekben is kitiünó sikerrel lesz az Oroszlán Menthol Sósorszesz használva. Minden egyes üveghez bő használati utasítás van mellékelve. Sok ezer hálaírat tanuskodik róla, hogy az Oroszlán Menthol Sósorszesz az emberiség jótéveje.

35—52

VÁKÁR L., CSIKSZEREDÁBAN

KÖNYVNYOMDA, KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉS

Elvállal mindennemű könyvnyomdai munkákat, u. m.: báli meghívókat, falragaszokat, eljegyzési kártyákat, esküvői meghívókat, gyászlapokat, névjegyeket, röpiratokat, folyóiratokat. Nagy raktár egyházi, ügyvédi és községi nyomtatványokból. Szép választék finom irodai fehér-, fogalmi és miniszter papirokban, ugyszintén levélpapírok és borítékok, gyászszegélyű, és más színekben, diszdozokban és mappákban, valamint finom irodai Anthracyn, kék, piros és zöld ténia, tusok, kitiünó peesétviaszok, írónok, tollak, tollszárak, törlőgumik, iskolai füzetek, rajzszközök, hegedük és hegedüvonók, hurok, rajzpapírok, rajzfüzetek, körzők stb. cikkekben.

